

ÅRSRAPPORT 2025

Innehåll

Byggbranschens yrkesnämnd	4
BYNs uppdrag	4
BYNs kvalitetsdeklaration	4
BYNs värdegrund	4
Omvärldsanalys	5
Service	6
Främjande av ändamål och verksamhet under räkneskapsåret	6
Support	7
Validering	8
Handledarutbildning	8
Kompetensprov, erkännandeintyg och yrkesbevis	9
Samverkan	10
Kansliets arbete	10
Fördjupade relationer och samarbete med regionerna	10
BYN konferensen	10
Verksamhetsplan, aktivitetsplan och kommunikationsplan	11
Samverkan med andra yrkesnämnder	12
Nationella programråd för yrkesutbildning	13
Skolförlagd utbildning	14
Branschrekommenderad skola	14
Kvalitetssäkring av godkända utbildningsgivare	14
Nytt yrke – Demontering	14
Företagsförlagd utbildning	15
Distansutbildning	15
Skol- och yrkestävling	16
Skol-SM för anläggningsmaskinförare	16
Yrkes-EM	16
Organisation	18

Byggbranschens yrkesnämnd

BYNs uppdrag

Enligt stadgarna och i enlighet med gällande kollektivavtal samt yrkesutbildningsavtal är BYNs uppdrag att verka för att de utbildningar som utbildar mot BYNs yrken motsvarar BYNs krav och BYNs kvalifikationer. BYN ska även arbeta för att tillräckligt många utbildas för att säkerställa tillgången på yrkesarbetare.

BYNs medlemmar är Byggföretagen, Maskinentreprenörerna, Svenska Byggnadsarbetareförbundet och Seko, Service- och kommunikationsfacket.

BYNs kvalitetsdeklaration

Uppdragsgivarna, våra samarbetspartners, företagen och de framtida yrkesarbetarna, ska känna respekt och trovärdighet i allt BYN förmedlar. Vi ska agera med kunskap, tydlighet och engagemang. Som serviceorganisation ska BYN leverera nytta för uppdragsgivarna.

BYNs värdegrund

- Vi respekterar varje enskild människa och främjar lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariationer, sexuell läggning eller ålder.
- Vi accepterar inte rasism, diskriminering eller trakasserier i någon form, varken i våra relationer med människor inom eller utanför BYN.
- Vi arbetar för bra arbetarskydd, god arbetsmiljö och mångfald.
- Vi följer och respekterar ingångna avtal och överenskommelser.
- Vi samarbetar med partners och anlitar aktörer som har kollektivavtal och som uppfyller sina ekonomiska åligganden mot samhälle och andra aktörer
- Vi agerar när någon utsätts för handlingar som strider mot eller handlar i strid med BYNs värdegrund.
- Vi agerar när någon utsätts för handlingar som strider mot eller handlar i strid med BYNs värdegrund.

Omvärldsanalys

Den globala tillväxten ökade under 2025 i en måttlig takt, främst till följd av osäkerhet kring förändrade handelstullar samt en tilltagande politisk instabilitet. Den svenska ekonomin utvecklades dock relativt positivt genom sjunkande räntor och ökade realinkomster, vilket förväntas leda till högre konsumtion bland hushållen och en återhämtning inom bostadsbyggandet. Bostadsinvesteringarna nådde en bottennivå under 2025 och började därefter försiktigt vända uppåt.

Byggandet av lokaler för privat sektor – vilket utgör två tredjedelar av samtliga lokalinvesteringar – minskade under året, medan statliga investeringar ökade markant, bland annat på grund av satsningar kopplade till försvarsområdet.

Anläggningsbyggandet, som generellt är mer stabilt över tid, ökade som andel av det totala byggandet till följd av en minskning i övriga byggsektorer. Investeringsnivån inom anläggning var dock oförändrad under 2025, med vissa omfördelningar där minskade statliga investeringar balanserades av ökade satsningar inom energibranschen.

Inom anläggningsområdet är återväxten av lärlingar särskilt tydlig inom maskinföraryrket, vilket delvis förklaras av kollektivavtalskravet på

yrkesbevis. Även antalet företagslärlingar inom väg- och anläggningsarbete ökade under året, vilket är av stor vikt då antalet gymnasieutbildade inom området är lågt. Under en längre tid har efterfrågan på gymnasialt yrkesutbildade inom väg- och anläggning, bergarbete samt beläggning varit relativt begränsad.

Sysselsättningen inom byggindustrin minskade med cirka 5 000 personer under 2025, men utvecklingen vände mot slutet av året. Även användningen av utstationerad arbetskraft från andra EU-länder – som minskat under flera år – började öka igen. Båda dessa trender kan ses som indikatorer på en konjunkturförbättring. Samtidigt kvarstår utmaningar: den svaga kronan och ett förväntat framtida behov av arbetskraft för återuppbyggnaden av Ukraina kan begränsa tillgången på arbetskraft. Det är därför centralt för branschen att säkerställa tillgången till inhemskt utbildad byggarbetskraft.

Efter flera års nedgång ökade antalet förstahands-sökande till Bygg- och anläggningsprogrammet inför läsåret 2025/2026, vilket är mycket positivt. För att säkerställa en fortsatt positiv utveckling krävs dock att branschen, tillsammans med BYN nationellt och regionalt, fortsätter arbetet med att stärka programmets attraktionskraft.

Service

Främjande av ändamål och verksamhet under räkneskapsåret

BYN-kansliets service, som huvudsakligen förmedlas till BYN-regioner, gymnasieskolor, lärlingar, företag, av BYN godkända utbildningsgivare och godkända valideringsleverantörer, har legat på en konstant nivå under hela året.

Den skolledarkonferens som BYN tidigare anordnat vartannat år genomfördes inte under 2025, då antalet anmälda deltagare var för lågt. Eftersom detta har varit en återkommande utmaning under flera år har BYN gjort bedömningen att framöver avveckla centralt arrangerade konferenser för yrkeslärare och skolledare. Resursinsatsen och arbetsbelastningen för kansliet står inte i proportion till de intäkter som konferensen genererar, vilket gör det svårt att täcka kostnaderna för genomförandet.

BYN har därmed beslutat att prioritera ett mer effektivt resursutnyttjande genom att stötta och bidra till regionala konferenser som genomförs lokalt.

Support

Ett välfungerande verksamhetssystem är av central betydelse för BYNs dagliga verksamhet, då det möjliggör snabb och kvalitativ service till företag, lärlingar, utbildningsanordnare och övriga aktörer som kontaktar BYNs nationella kansli och regionkontor. I samband med undertecknandet av yrkesutbildningsavtalet (YUA 2020) beslutade BYNs styrelse att initiera utvecklingen av ett nytt verksamhetssystem – BYN 4.0 med syfte att etablera ett modernt och effektivt IT-stöd som optimerar hanteringen av BYN-relaterade uppgifter. Systemet har vidareutvecklats i syfte att framtidssäkras, förbättra användarupplevelsen och samtidigt reducera framtida kostnader.

Supportverksamheten var ett prioriterat utvecklingsområde under 2025, och kansliets supportgrupp omorganiserades för att öka redundans och servicegrad. En utvärdering av ett nytt ärendehanteringssystem för inkommande supportärenden har pågått under året och målet är att effektivisera kansliets supportfunktion och förenkla flöden och processer gentemot företag, utbildningsgivare, regionärer och lärlingar. Under 2026 planeras införandet av ärendehanteringssystemer, vilket förväntas ge ytterligare datainsikter och möjliggöra mer faktabaserade beslut.

Supportgruppen arbetade aktivt under året för att hålla svarsgraden inom 24 timmar, vilket resulterade i kontinuerligt positiv återkoppling. Arbetet bidrog även till stärkt internt samarbete. Året avslutades med en minskning av det externa supportbehovet med 25,8 procent jämfört med 2024.

Validering

Yrkesutbildningsavtalet (YUA 2020) hänvisar till validering som den process som syftar till att kartlägga kompetensen som en person har i förhållande till BYNs kvalifikationskrav i yrket. Validering av yrkeskunskaper för att erhålla ett yrkesbevis genom kompetensprov och erkännandeintyg (likställt med ett svenskt yrkesbevis) är tjänster som BYN har tillhandahållit under året.

Under 2025 har BYN arbetat med revidering av teoretiska prov och praktiska moment för yrkena träarbetare, betongarbetare, murare och plattsättare. Vidare har det lagts tid och resurser på att öka efterfrågan för validering samt ett projekt för validering i produktion har påbörjats.

BYN har under året erbjudit validering i mindre skala i enlighet med den gamla valideringsmodellen. Under 2025 hade BYN 13 godkända valideringsleverantörer (GVL) som tillhandahållit valideringstjänster för en del av BYNs yrken.

Handledarutbildning

För att stödja handledare har BYN sedan tidigare erbjudit en branschanpassad handledarutbildning. Under hösten 2023 beslutade BYN att utveckla utbildningen med syftet att öka flexibiliteten och därmed möjliggöra för fler handledare att utbildas.

Under februari 2025 lanserades den nya handledarutbildningen i syfte att stärka handledarnas roll. Utbildningen är framtagen i samverkan mellan parterna, Haninge kommun, Fredrika Bremergymnasiet, yrkeslärare samt aktiva och engagerade handledare. Utbildningen är godkänd av Skolverket och erbjuds via Byggföretagens utbildningscenter (BUC). Under 2025 gick 103 deltagare den nya kursen.

Kompetensprov, erkännandeintyg och yrkesbevis

Bygg- och anläggningsbranschen har fortsatt stått inför stora utmaningar under året. Trots detta kan BYN redovisa en ökning av antalet utfärdade yrkesbevis samt av sålda kompletta paket, genomförda kompetensprov och utfärdade erkännandeintyg.

Under året har 60 kompetensprov genomförts av yrkesarbetare inom bygg- och anläggningsbranschen, vilket är i princip samma som utfallet för 2024. Minskningen jämfört med 2023 bedöms fortsatt bero på att BYN har skärpt regelverket kring kompetensprov. Kravet innebär att den som genomför provet ska vara anställd i ett företag med kollektivavtal, alternativt nyligen ha varit anställd i ett sådant företag, för att de som blivit uppsagda ska få möjlighet att genomföra kompetensprovet.

Erkännandeintyg utfärdas till yrkesarbetare som har yrkesutbildning och yrkeserfarenhet från andra länder. Under året utfärdade BYN 93 erkännandeintyg, vilket motsvarar en ökning med cirka 145 procent jämfört med 2024. En bidragande orsak till ökningen är att säkerhetskontrollen för mobilkranförare har tagits bort, vilket har lett till att antalet intyg inom detta yrke har ökat markant.

Den största andelen yrkesbevis utfärdas till lärlingar inom bygg- och anläggningsbranschen som genomfört en godkänd grundutbildning med tillhörande kvalificeringstid. Grundutbildningen genomförs inom gymnasieskolans bygg- och anläggningsprogram (ungdomsgymnasium och vuxenutbildning), arbetsmarknadsutbildningar upphandlade av Arbetsförmedlingen samt genom företagslärling, där teoretisk utbildning kombineras med praktiskt lärande i företag. Yrkesbevis kan erhållas för samtliga BYN-yrken och under 2025 har 2408 nya yrkesbevis utfärdats.

Samverkan

Kansliets arbete

Arbetet under 2025 präglades av omfattande verksamhetsutveckling och hög produktivitet. Parallellt bedrevs ett kontinuerligt värdegrundsarbete där samarbete, omtanke och tillit utgjorde centrala delar. Dessa värden bidrar till att skapa en långsiktigt hållbar organisationskultur, vilket i sin tur möjliggör att verksamheten når sina övergripande mål.

Fördjupade relationer och samarbete med regionerna

Samarbetet med regionerna var ett prioriterat område under 2025. Samverkansmöten genomfördes med mycket högt deltagande, vilket signalerar starkt engagemang. Mötena utformades med en gemensam agenda för att säkerställa relevans och inkludering.

En omfattande kartläggning av regionernas behov genomfördes, vilket gav bättre förutsättningar för gemensam planering, effektiv resursanvändning och ett mer behovsanpassat samarbete.

BYN konferensen

Den årliga BYN konferensen genomfördes 11-12 nov 2025 på Skepparholmen, Nacka. Representanter från samtliga regioner fanns på plats för att diskutera hur vi kan stärka det interna samarbetet samt hur vi kan öka intresset för yrkesutbildningar. Inbjudna talare från Järfälla gymnasium, Helena Sundqvist och Isak Antfolk Cassel, pratade om hur en Studie- och yrkesvägledare arbetar. Vidare presenterade Maria Johansson från Malmö universitet hennes samverkansprojekt med BYN, en rapport om ökad attraktionskraft i bygg- och anläggningsprogrammet.

BYN konferensen genomfördes med ett nytt arbetssätt där kansliet och regionerna samarbetade för att tillsammans forma agendan för konferensen. Konferensen upplevdes som inkluderande och fick mycket positiv feedback. Arbetet med att ytterligare stärka och fördjupa detta samarbete fortsätter.

Verksamhetsplan, aktivitetsplan och kommunikationsplan

En gemensam verksamhetsplan för 2026 togs fram av BYNs styrelse och kansli, som omfattar hela BYNs verksamhet såväl på regional som nationell nivå. Syftet med verksamhetsplanen är att skapa samsyn inom organisationen kring BYNs prioriteringar, vilket ger stöd till organisationen gällande vilka insatser som behöver genomföras för att möta BYNs mål och ambitioner. Verksamhetsplanen skapar även förutsättningar för ett enhetligt arbetssätt inför kommande verksamhetsår samt synergieffekter på överlappande områden inom verksamheten.

En ny och genomarbetad aktivitetsplan för kansliets arbete under 2026 togs fram, med BYNs parter som viktiga referenspersoner. Syftet med aktivitetsplanen är att skapa samsyn inom organisationen, och den anger hur vi ska arbeta med BYNs kärnverksamhet på ett konkret och praktiskt sätt. Genom att separera verksamhetsplanen och aktivitetsplanen skapas större flexibilitet att omprioritera vid behov, samt skapar bättre möjligheter till samverkan med regionerna och deras aktivitetsplaner.

En genomarbetad kommunikationsplan togs fram, som utgör en viktig grund för framtida kommunikationsarbete. Planen omfattar både kansliets och regionernas arbete och syftar till att ge en gemensam riktning för BYNs kommunikationsarbete. Planen ska vägleda hur vi planerar, prioriterar och genomför vår kommunikation. Den ska även underlätta samarbetet mellan kansliet och regionerna, och säkerställa att vi möter våra målgrupper med tydliga och samordnade budskap.

Samverkan med andra yrkesnämnder

BYN har under året fortsatt sin samverkan med andra yrkesnämnder i nätverket YNIS, "Yrkesnämnder i samverkan". I YNIS-nätverket ingår, förutom BYN, yrkesnämnderna för el-, VVS-, plåt-, glas-, måleri-, fastighets- och transportbranschen.

BYN och Transportfackens yrkes och Arbetsmiljönämnd (TYA) har även sedan ett flertal år en samverkan med syftet att harmonisera båda organisationernas utbildningsområde inom anläggningsmaskiner. En viktig del av BYNs och TYAs samverkan är utbildningsplaner, månadsavstämningar och kvalitetskontroller, kontrollerna genomförs hos utbildningsföretag som har instruktörsförbindelse och avtal med både BYN och TYA. Under 2025 genomfördes 5 gemensamma kvalitetskontroller hos godkända utbildningsgivare med genomgående gott resultat för genomförandet av deras respektive maskinförarutbildningar.

Sedan 2021 har även BYN och Måleribranschens yrkesnämnd (MYN) ett avtal om samverkan inom vissa områden.

"Under 2025 genomfördes 5 gemensamma kvalitetskontroller hos godkända utbildningsgivare med genomgående gott resultat för genomförandet av deras respektive maskinförarutbildningar."

Nationella programråd för yrkesutbildning

För varje yrkesprogram i gymnasieskolan finns ett nationellt programråd som avser stärka samarbetet mellan skola och arbetsliv. Råden ger Skolverket råd i frågor om utbildningarnas kvalitet, innehåll och anpassning till arbetsmarknadens behov. Programråden ska bidra till att yrkesutbildningarna blir mer flexibla och relevanta för arbetsmarknaden samt underlättar elevers övergång till arbetslivet. Uppdraget omfattar nu all gymnasial yrkesutbildning, inklusive anpassad gymnasieskola och Komvux.

Skolverket utser ledamöterna, som nomineras av arbetsmarknadens parter och myndigheter. Rådens synpunkter används i myndighetens beslutsunderlag, stödmaterial och regeringsrapporter.

BYN har fem ledamöter i Skolverkets nationella programråd för bygg- och anläggningsprogrammet (BA), bestående av fyra partsrepresentanter och en rådgivare från BYNs kansli. Programrådet har genomfört två gemensamma konferenser samt två programrådsmöten och tre arbetsmöten med fokus på Gy25, arbetet i lokala programråd och attraktionskraft för bygg- och anläggningsprogrammet.

En annan viktig samarbetspartner är Galaxen Bygg AB, som BYN samverkar med och tar del av deras arbetsmiljöinriktade skolinformationsverksamhet. BYN har även medverkat till att informationsaktiviteter riktade mot gymnasieelever utvärderas och följs upp.

Skolförlagd utbildning

Branschrekommenderad skola

Branschrekommenderad skola (BRS) och Godkända utbildningsgivare (GUG) har fortsatt varit pausade under 2025 vilket innebär att inga administrativa avgifter inkommit till BYN. Dock har konceptet Branschrekommenderad utbildning, som i framtiden ska täcka båda grenarna utvärderats. En förstudie har gjorts under 2025 vars resultat ska arbetas vidare med under 2026.

Kvalitetssäkring av godkända utbildningsgivare

BYN hade vid årets slut 2025 91 godkända utbildningsgivare (GUG) som tillhandahåller yrkesutbildningar för vuxna inom branschens bygg- och anläggningsyrken samt maskinyrken. I samband med att en översyn av processen för GUG inleddes i september 2024 så pausades möjligheten att ansöka om att bli godkänd utbildningsgivare, med undantag för de som upphandlats av Arbetsförmedlingen eller i de fall kommuner ställt ett godkännande från BYN som krav vid upphandling.

BYN har under 2025 arbetat med en förstudie av processen för godkännande av utbildningsgivare för vuxenutbildning. Arbetet kommer att gå in i en planeringsfas i början av 2026.

Nytt yrke – Demontering

Utvecklingen av det nya yrket Demontering var ett av årets mest omfattande projekt. Arbetet bedrevs med tydliga processer, noggrann planering och systematiskt genomförande, vilket ledde till betydande framsteg. Arbetet har genererat värdefulla erfarenheter om hur ett nytt yrke utvecklas från idé till färdig struktur och har stärkt organisationens förmåga att genomföra komplexa projekt.

Projektet har präglats av komplexitet och höga krav på uthållighet. För att säkra kvaliteten på den nya utbildningen försköts driftsättningen från tredje kvartalet 2025 till första kvartalet 2026. Detta betyder att BYN haft fortsatta kostnader för projektet som under året stått utan intäkter. Projektet finansierades av BYNs grundersättning, FORA medel som tilldelas av partnererna.

Företagsförlagd utbildning

Distansutbildning

Den teoretiska byggutbildningen för företagslärlingar tillhandahålls av BYN via distansutbildningar för respektive BYN-yrke. Detta sker genom en samverkan med distansutbildningsleverantörer som på olika sätt är specialiserade på BYNs yrken. Utbildningarna är fördelade på fem utbildningsleverantörer som ansvarar för leveransen av det digitala utbildningsmaterialet. Vissa leverantörer har även webblärare som är knutna till respektive utbildningsområde och som ger stöd till lärlingarna för att kunna genomföra den yrkesteorietiska utbildningen med högsta möjliga resultat inom angiven utbildningstid för yrket.

BYNs distansutbildningsleverantörer är Liber AB som har ansvar för distansutbildningarna inom byggyrken, STIB (Ställningsentreprenörernas branschorganisation) som ansvarar för ställningsutbildning, ME-Skolan ansvarar för utbildning som anläggningsmaskinförare, Mobilkranföreningen Lyftspecialisterna utbildar torn- och mobilkranförare samt YRGO i Göteborg som ansvarar för utbildning av anläggningsdykare.

Under 2025 har totalt 419 distansutbildningar levererats till företagslärlingar inom BYNs yrken, vilket är en minskning med 9 procent på hela utbildningspaketet jämfört med 2024. Merparten av distansutbildningarna avser yrken inom husbyggnad.

419

Distansutbildningar till företagslärlingar

Skol- och yrkestävling

BYN deltar i och arrangerar yrkestävlingar med syfte att synliggöra och stärka yrkeskompetens, öka intresset för yrkesutbildningar samt bidra till branschernas långsiktiga kompetensförsörjning. Under 2025 deltog BYN på Skol-SM för anläggningsmaskinförare och Yrkes-EM.

Skol-SM för anläggningsmaskinförare

Under 2025 anordnade BYN tillsammans med Maskinentreprenörerna och Seko Skol-SM för anläggningsmaskinförare. Tävligen genomfördes med goda resultat och ägde rum den 16-17 maj i Halmstad med Kristinehedsgymnasiet som medarrangör för tävlingen.

För att kvalificera sig till Skol-SM för anläggningsmaskinförare krävs att skolan anmäler en klass med elever som ska genomföra ett teoretiskt kvalificeringsprov. Totalt deltog 321 elever från 26 skolor i årets kvalificeringsprov. Av dessa gick de 7 skolorna som nådde bästa resultatet vidare till Skol-SM och varje skola representerades av två tävlande elever. Kristinehedsgymnasiet i Halmstad var direktkvalificerade till tävlingen genom sin seger i tävlingen 2024.

Vinnarna blev Sigge Gustavsson och Eddie Haglund från Kristinehedsgymnasiet i Halmstad. De tog hem titeln som Sveriges bästa anläggningsmaskinförare på maskinslagen hjullastare och hjulburen grävmaskin.

Yrkes-EM

Den 9-13 september 2025 arrangerades Yrkes-EM i Herning, Danmark. Yrkes-EM är en yrkestävling som arrangeras vartannat år och syftar till att lyfta yrkesutbildning och yrkesskicklighet samt bidra till kompetensutvecklingen. BYN deltog med tävlingsyrken i plattsättning och murning, där Jesper Nilsson representerade Sverige i plattsättning och Lucas Olofsson representerade Sverige i murning. Totalt deltog 597 tävlande från 32 länder som tävlade i totalt 38 olika yrken.

Båda tävlande genomförde imponerande insatser, och Jesper Nilsson tog hem en silvermedalj i plattsättning. Därtill blev Frida Malm, expert i plattsättning, utnämnd till Deputy Chief Expert, vilket innebär att hon kommer ta en mer framträdande roll på internationella yrkestävlingar framöver.

Organisation

Styrelsen har under året haft fyra protokollförda ordinarie sammanträden, ett extrainsatt sammanträde, samt ett strategimöte som hölls den 3-4 september 2025. I anslutning till styrelsesammanträdet den 28 mars 2025 genomfördes en slutrevision med representanter för föreningens medlemmar och föreningens revisor. Årsmötet hölls den 27 maj 2025. I samband med årsmötet valdes följande ledamöter och suppleanter till BYNs styrelse:

Styrelse

Ordinarie ledamöter	Suppleanter
Byggföretagen	
Johan Gillberg Ordförande Lars Tullstedt Malin Simonetti	Tobias Elf Svensson
Svenska Byggnadsarbetarförbundet	
Christer Carlsson Vice ordförande Bengt Westman Tommi Hakala	Johan Hallin
Maskinentreprenörerna	
Linda Ekholm	Staffan Söder
Seko, Service- och kommunikationsfacket	
Magnus Ekeljung	Daniel Asker

Styrelsens arbetsutskott	Styrelsens verkställande utskott	BYNs kansli
Lars Tullstedt Ordförande Christer Carlsson Vice ordförande Staffan Söder Magnus Ekeljung Tobias Elf Svensson Bengt Westman	Johan Gillberg Ordförande Christer Carlsson Vice ordförande Staffan Söder Magnus Ekeljung	Kija Monteil Carina Bergström Thomas Hagman Carina Sköld Kaleida Willen Justina Zurawska Christian Nielsen Amanda Pragnert Emma Saverstam Christer Asp

POSTADRESS: Box 42136, 126 15 Stockholm

BESÖKSADRESS: Västberga allé 5, 9 tr

TELEFON: 08-564 881 60

E-POST: info@byn.se